

«Я не грав, а прожив більше трьохсот різних життів, і в кожне з них уклав душу, серце, самого себе». Саме так про свою театральну діяльність в інтерв'ю газети «Сумщина» говорить народний артист України, провідний актор Сумського обласного академічного театру драми та музичної комедії ім. М. С. Щепкіна Микола Ластовецький. Цього року майстер сцени відзначає 50-річчя творчої діяльності та 80-ліття від дня народження.

Слюсар, електрик... Актор!

Микола Ластовецький народився у Кривому Розі в родині держслужбовця у 1936 році. Сім'я була дуже велика, адже у батькового батька було шість синів і донька. Жили всі разом в очеретяному бараці. Малий Миколка був першим онуком у хаті, тож дідусь і бабуся, а також дядьки і тітка віддавали йому усю

Микола Ластовецький: «Триста ролей як триста життів...»

– Це танго я мала танцювати з актором балету, – згадує Алла Ластовецька. – Але Микола переконав балетмейстера, що, незважаючи на те, що він – артист

хетних рис та теплому гумору. Із чуттям міри актор імпровізує, не виходячи за рамки режисерського задуму, вміє тримати паузу на сцені, рівноцінну крупному планові

кого, Писар у «Майській ночі» М. Лисенка за М. Гоголем, Філіп у «Баядері» і Волянюк у «Сільві» І. Кальмана, черговий у «Летючій миші» Й. Штрауса – в кожній із

якому сам колись грав своєрідного художника Микиту. Тепер у цій ролі колоритно виступає молодий актор Артем Кнопик. Вистава, звісно, не повторює колишню, проте є знаковою для колективу, адже дія актуальної п'єси відбувається в Сумах у районі Баси: драматург-земляк рельєфно виписав характери лицедіїв, життєві ситуації сумчан на схилку віків...

Свого часу Ластовецький, тоді молодий актор, багато чого навчився у режисерів, у старших майстрів сцени Олексія Тарасенка, Петра Собецького, Андрія Носачова, Неоніли Домбровської, Лідії Рудик, з якими пощастило

була переїхати на село, а чоловіків забрали на фронт. Досі Микола Ластовецькому занадто тяжко згадувати про воєнні роки.

Почав працювати після дев'ятого класу. За досить короткий час змінив чимало професій: був і слюсарем, і кочегаром на паровозі... У 1954 році він закінчив курси електриків і потрапив на високовольтну лінію Криворізького гірничо-збагачувального комбінату, працював у силовому цеху цього ж комбінату, пізніше став бригадиром електриків у силовому цеху. Паралельно здобував середню освіту у вечірній школі. На комбінаті майбутній актор і прилучився до цього мистецтва, брав участь у художній самодіяльності. Керівництво, розгледівши талант хлопця, порадило йому вступати до Харківського інституту театрального мистецтва. Тож із 1959 року він – на акторському факультеті, а через два роки переводиться до Харківського інституту культури на режисуру. Для написання дипломної роботи Микола Ластовецький від'їжджає до Казахстану і привозить звідти аж три п'єси – українську, російську і казахську.

Їх поєднало танго

По закінченні Харківського інституту М. Ластовецький за розподілом прибув до Сум. З того часу місто над Псом стало йому рідним, дорогим. Тут же, в обласному театрі, він зустрів майбутню дружину – Аллу, і поєднало закоханих пристрасне танго.

Театр ставив виставу «На світанку», в якій Микола Миколайович і Алла Федорівна грали закоханих моряка і морячку. Кульмінацією вистави стало «танго смерті», в кінці якого дівчина вбиває моряка, який море кохає більше, ніж її.

наполегливим, і навіть недуга через надмірні тренування не завадила йому танцювати на прем'єрі вистави.

– Досі такого танго, мабуть, ніхто не танцював, у ньому була і хореографія, і підтримки, і акробатика, й акторське мистецтво, – додає Микола Ластовецький.

Отож, їх справді поєднало танго. Адже після прем'єри вистави Алла Федорівна і Микола Миколайович одружилися, пізніше в них народилися діти, нині мають уже онуків. І усе життя вони були поряд та надихали своїм прикладом рідних і друзів.

Майстер перевтілення

У доробку народного артиста України Миколи Ластовецького понад 300 найрізноманітніших ролей. Уміння перевтілюватися в будь-якого персонажа, розкривати на сцені дух і життя героїв різних країн та епох проявлялося, мабуть, із самого початку його сценічної кар'єри. Річ у тім, що у Харківському інституті культури ім. І. Котляревського, де навчався юний Микола, було величезне педагогічне розмаїття театральних шкіл і напрямів, основні особливості їх усіх і всотували талановиті студенти. Це й створило передумови для успішної участі майбутнього актора в роботах режисерів різного спрямування. Хореографія, прекрасний голос та вміння перевтілюватися в усіх своїх персонажів – ось що уже 50 років робить Миколу Ластовецького улюбленцем публіки.

Як проникливо й доречно співав він знамениту українську «Чайку» у «Сорочинським ярмарку», викликаючи мінорний настрій у загалом веселій комедії. В іншому жанрі виконує він пісню Виборного в «Наталці Полтавці», не позбавляючи цього крутія і шля-

він практично непоміжним амплуа: М. Ластовецький переконливий як у драмі й трагедії, так і в мелодрамі чи мюзикомедії.

Найбільше, звичайно, грав Микола Ластовецький у п'єсах корифеїв – основі репертуару щепкінців: Карася у «Запорожці за Дунаєм» Семена Гулака-Артемовського, писаря і Явтуха в «Майській ночі» Миколи Лисенка, Гірея у «Марусі Богуславці» Михайла Старицького, Яешню в «Одруженні» Миколи Гоголя, Раду й Андронати у «В неділю рано зілля копала...», Павла у «Вовчисі» Ольги Кобилянської, прокуратора в «Оргії» і дона Пабло в «Дон Жуані» Лесі Українки – всього не перерахувати. Переконливий характер створив М. Ластовецький і в зарубіжній класиці: Аристофан, Шекспір, Боккаччо, Мольєр, Шіллер, Кальдерон – список геніїв драматургії в репертуарі майстра можна продовжувати!

У свої 80 років актор мріє зіграти короля Ліра в однойменній трагедії великого британця (Вільям Шекспір та Іван Карпенко-Карий – улюблені драматурги актора). Сценічний досвід і велика акторська майстерність дозволяють йому відтворити цей складний образ, завжди привабливий і актуальний, особливо для наших днів – доби «гібридної» війни, заплутаних інтриг, сваволі. На щастя, у драмі (на протигагу опері та балету) акторам не загрожує віковий ценз. Навпаки, з віком глибшає проникнення до таїн людської психіки, вдосконалюється акторська техніка, мистецька палітра збагачується новими барвами, відтінками.

Ветеран сумської журналістики Зінаїда Ралінська в одній із газет писала про Ластовецького: «Василь у «Циганці Азі» М. Стариць-

ставника якого він грає на сцені». До цього, безперечно, спричинився вдумливий підхід до ролі, національного костюма і звичаїв, що підказують і суть натуре персонажа.

Улюблена робота в рідному театрі

У театрі ім. Щепкіна актором захоплюються не лише глядачі, а й режисери та колеги «по цеху». Це й не дивно, адже Микола Ластовецький – це не лише душа театру, а й мудрий наставник молодшого покоління акторів. Він щиро ділиться враженнями від створення переконливих характерів, каже, часто на прем'єрі ще не досягнуто, бува, довершеності, органічності образу – радше виконує вказівки режисера. І лиш після четвертої-п'ятої вистави роль, так би мовити, «вже в ногах», і можна відтак повнокровно лицедіяти, досхочу імпровізувати.

«Дуже важливо у спектаклі грати в ансамблі з партнерами, у злагодженості з режисерським задумом. Без цього нема вистави, – вважає Микола Миколайович. – З акторами, які вже давно виступають, легше зав'язується діалог, з молодими важче, зате процес роботи над виставою, хоч і тривалий, стає цікавішим, коли врешті доходить до взаєморозуміння і підтримки у розкритті ідеї твору, збереженні авторського стилю. Молодь наша перспективна і згодом покаже добрі результати в роботі».

Ластовецький покладає надії на творчу молодь рідного театру – Марію Корінну, Світлану та Юрія Куликів, Михайла Шапунова, Юрія Онопрійка, Владислава Калиниченка та інших. Із цікавістю стежить Микола Миколайович за лицедіями у «Рожевім павутинні» Якова Мамонтова, в

Україні є й кілька режисерських робіт за творами Степана Васильченка, Івана Тогобочного, дитяча п'єса-казка «Розмаринка», створена на матеріалі гуцульських казок. Показовою була вистава «На перші гулі» за довершеною п'єсою С. Васильченка. Втім, Микола Ластовецький вважає, що основа театральності мистецтва – акторська майстерність, виразність створеного образу.

Ластовецькі – родина творча, театральна

Дружина актора Алла Ластовецька теж відзначає нині 50-ліття творчого шляху, її діяльність сценографа, художника костюмів, актриси також пов'язана лише із театром ім. Щепкіна. Любов до театру і мистецтв талановитого подружжя передалась і дітям: син Ярослав успішно працює у столиці в кіно і театральних студіях, має досягнення і як художник; молодша Настя успадкувала хореографічне обдарування батьків – вона артистка балету нашого театру, який, природно, виявляє і виразні риси драми (це допомогло їй створити складну роль Гафійки у «Розмаринці»).

Творчі потенції старших та й молодших Ластовецьких реалізувались чи не у всіх сферах і жанрах сценічного та образотворчого мистецтва. У цьому, безперечно, благотворний вплив Алли Федорівни та Миколи Миколайовича, котрі розвивають традиції театру, перебувають у постійному пошуку нових виражальних засобів, беруть активну участь у громадському житті Сум та України.

Тож ми щиро і вдячно вітаємо талановиту родину зі славними ювілеями!

Пилип КИСЛИЦЯ,
Наталія ІСІПЧУК